

OPLEGNOTITIE BESLUITVORMEND

Onderwerp	Evaluatie GRIP 4 overboord geslagen containers MSC Zoë
Voorstel ter behandeling in	de vergadering van Bestuurscommissie Veiligheid
Status	☐ Openbaar ☐ Niet openbaar
Portefeuillehouder	F.J.M. Crone
Auteur	W. Kleinhuis
Bijlagen	Geen
Vergaderdatum	13 februari 2019
Agendapunt	10
Betrokken afdeling/ medewerkers (functioneel)	Afdeling Crisisbeheersing Veiligheidsregio Fryslân, Veiligheidsregio Groningen en Noord Holland Noord, Directie Crisisbeheersing, Regionaal Beleidsteam.
OR/GO	☐ OR instemming ☐ OR advies ☐ OR informatie ☐ GO

Conceptbesluit
<ol style="list-style-type: none"> 1. Kennis te nemen van de onderzoeken die ingesteld zijn naar aanleiding van de overboord geslagen containers van MSC Zoë; 2. In te stemmen met de uitvoering van de evaluatie GRIP 4 overboord geslagen containers MSC Zoë; 3. In te stemmen met de scope van de evaluatie GRIP 4 overboord geslagen containers MSC Zoë. 4. In te stemmen met het extern laten uitvoeren van de evaluatie GRIP 4 overboord geslagen containers MSC Zoë; 5. In te stemmen met het beleggen van de externe evaluatie bij de het lectoraat Crisisbeheersing van het Instituut Fysieke Veiligheid (IFV)

Inleiding
<p>In de nacht van 1 op 2 januari heeft het schip MSC Zoë tijdens stormachtige condities 291 containers verloren op de Noordzee ten noorden van de Nederlandse en Duitse Waddeneilanden. De containers bevatten o.a. auto-onderdelen, lattenbodems, kuipstoeltjes en speelgoed. Ook is vastgesteld dat er twee containers met gevaarlijke stoffen overboord zijn gegaan. Op diverse plaatsen zijn (delen van) containers en inhoud aangespoeld en een groot aantal containers zijn gezonken. Op basis van dit incident is besloten om op te schalen naar GRIP (vanaf 2 januari 2019 GRIP 2 en vanaf 7 januari 2019 GRIP 4).</p>

Beoogd effect
<p>Het doel van de evaluatie is om de succesfactoren en de verbeterpunten inzichtelijk te maken van het optreden van de crisisorganisatie i.s.m. betrokken Veiligheidsregio's en partners op operationeel, tactisch en bestuurlijk niveau. Hierbij staat het lerend vermogen centraal.</p>

Argumenten

1. *Meerdere partijen hebben besloten onderzoek in te stellen naar aanleiding van de overboord geslagen containers van de MSC Zoë.*

De Duitse en Panamese autoriteiten doen onderzoek naar de toedracht. Het Nederlandse OM doet strafrechtelijk onderzoek gericht op de naleving van regelgeving omtrent de stabiliteit en belading van het schip en lading. Ook de Onderzoeksraad voor Veiligheid heeft aangegeven een onderzoek in te gaan stellen. De gemene deler van deze onderzoeken is de 'waarom' vraag. In tegenstelling tot de evaluatie van VRF. Deze is gericht op hoe er door de crisisorganisatie is geacteerd.
- 2.1 *Elk GRIP- incident wordt door Veiligheidsregio Fryslân geëvalueerd.*

Evaluaties geven inzicht in wat goed gaat en wat beter kan. Hiermee blijft VRF continue werken aan de kwaliteit van de crisisorganisatie (PDCA-cyclus).
- 2.2 *Een GRIP 4 opschaling komt niet vaak voor in Fryslân.*

In Fryslân was van een GRIP 4 voor het laatst sprake in 2012 in verband met hoogwater. Bovendien heeft deze GRIP-situatie een bijzonder karakter vanwege de coördinerende rol van Veiligheidsregio Fryslân namens en in afstemming met de veiligheidsregio's Groningen en Noord-Holland Noord, de vele betrokken partners, de betrokkenheid van de samenleving én is het een relatief langlopend incident.
- 3 *Vanwege het bijzondere karakter gaat de evaluatie verder dan het 'standaard' toetsingskader van de Inspectie Justitie en Veiligheid (J&V).*

Bij elke evaluatie vormt het toetsingskader van de Inspectie Justitie & Veiligheid (J&V) de basis voor de evaluatie. Hierin komen de volgende processen aan bod:

 - Alarmering & opschaling;
 - Leiding & coördinatie
 - Informatiemanagement
 - Communicatie (extern)
 - Afschalen

Door het bijzondere en unieke karakter van dit GRIP 4 incident zijn aanvullende aandachtspunten:

 - Flexibilisering van de GRIP-structuur.
 - Het bijzondere karakter en de duur van het incident in combinatie met de verschillende opschalingsniveaus;
 - De samenwerking tussen vaste wal en de Waddeneilanden.
 - Coördinerende rol van Veiligheidsregio Fryslân en de rol/positie van:
 - Veiligheidsregio's Groningen en Noord-Holland Noord;
 - Alle betrokken samenwerkingspartners;
 - Zelfredzaamheid/netwerksamenleving:
 - De betrokkenheid van de samenleving bij de crisisorganisatie;
 - De wijze waarop de crisisorganisatie in de netwerksamenleving (burgers, bedrijven en instellingen) heeft geparticipeerd en hen heeft gefaciliteerd bij dit incident;
 - Bestaande planvorming en structuren
 - Heeft bestaande planvorming en structuur (CRW) voorzien in de voorbereiding op dit risico en bestrijding van het incident (bijv. regionaal risicoprofiel en diverse operationele planvorming)
4. *Het extern laten uitvoeren van de evaluatie zorgt voor meer objectiviteit.*

Gezien het bijzondere karakter is het wenselijk een zo objectief mogelijk beeld te verkrijgen van het acteren van de crisisorganisatie. Tevens is in het Regionaal Beleidsteam de voorkeur uitgesproken om een onafhankelijke evaluatie.
5. *Het lectoraat Crisisbeheersing van het IFV heeft kennis en expertise.*

Het lectoraat is gerenommeerd, heeft kennis en expertise op het gebied van crisisbeheersing en ervaring met het evalueren van grootschalige GRIP-incidenten.

Kanttekeningen/risico's

5. *De voorzitter van VRF, de heer Crone, heeft zitting in het algemeen bestuur van het IFV.*
De 25 voorzitters van de veiligheidsregio's vormen samen het algemeen bestuur van het IFV. Het lectoraat Crisisbeheersing maakt onderdeel uit van het IFV. Hiermee zou onafhankelijkheid bestreden kunnen worden. Echter, de evaluatie is gericht op het lerend vermogen en heeft nadrukkelijk geen verantwoordings- en/of onderzoeksopzet.

Financiële consequenties

De kosten zullen zover mogelijk worden opgevangen binnen de reguliere begroting. Over de voortgang zullen wij rapporteren middels de reguliere planning en control cyclus.

Vervolgaanpak/uitvoering

- Na vaststelling in de Bestuurscommissie Veiligheid dd. 13 februari 2019 wordt de opdracht voor het uitvoeren van dit voorstel gedaan aan het Lectoraat Crisisbeheersing en tevens de werkwijze en structuur afgestemd (waarin betrokken regio's en samenwerkingspartijen worden betrokken).
- Op dit moment worden diverse onderzoeken opgestart en uitgevoerd (Duitse en Panamese autoriteiten, Openbaar Ministerie, Onderzoeksraad voor Veiligheid, Ministerie IenW, Rijkswaterstaat, Kustwacht, Inspectie Leefomgeving en Transport). Aandachtspunt is de afstemming tussen de diverse onderzoeken en onderzoeksdoelen. Dit zal worden meegegeven aan het lectoraat Crisisbeheersing. Tussentijds kan hier indien nodig afstemming over plaatsvinden. De partijen die een mono- evaluatie uitvoeren en behoefte hebben aan input v.w.b. multi crisisfuncties kunnen gebruik maken van de resultaten die voortkomen uit de evaluatie van VRF. Dit om belasting van onze betrokken crisisfunctionarissen te voorkomen (meerdere verzoeken voor input evaluaties).
- Beoogd wordt om de resultaten van de evaluatie in Q4 van 2019 voor te leggen aan de Bestuurscommissie Veiligheid.

Communicatie

Communicatie rondom deze evaluatie vereist zorgvuldigheid, zowel in- als extern. In de evaluatieopdracht dienen ook communicatie- en afstemmingsmomenten te worden opgenomen. Daarnaast is in de afgelopen maanden zorgvuldig gecommuniceerd richting alle betrokkenen.

Besluit:

- niet vastgesteld
- ongewijzigd vastgesteld
- gewijzigd vastgesteld als volgt:

Kopie naar auteur

**Paraaf
secretaris:**